

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

**«ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ:
ПИТАННЯ ОСВІТИ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»**

МАТЕРІАЛИ
VIII Всеукраїнської науково-освітньої конференції
з міжнародною участю

27 листопада 2025 року

Харків
НФаУ
2025

АНАЛІЗ СТАНУ РЕЦЕПТУРНОГО ВІДПУСКУ ЛІКІВ В УКРАЇНІ ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Куць В.О., Панфілова Г.Л.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

panf-al@ukr.net

Особливістю комплексу реформ, які розпочалися у країні з 2014-2015 р., окрім активної участі міжнародних організацій та експертів, є впровадження комплексного підходу у вирішенні питань медичного та фармацевтичного забезпечення населення. За умов активної реформи первинної медичної ланки, з 01.04.2017 року в країні була започаткована державна програма «Доступні ліки», яка вже у 2019 отримала схвальну оцінку з боку міжнародних експертів ВООЗ. На даний час зазначена програма розвивається, а пацієнти отримують все більш ефективну фармацевтичну допомогу.

Мета досліджень полягала у вивченні стану організації рецептурного відпуску препаратів хронічним хворим в Україні упродовж 2019-2025 рр. (оперативна інформація станом на 05.11.2025 р.) за державною програмою «Доступні ліки».

Предмет дослідження – дані аналітичних панелей (даршбордів) Національної служби охорони здоров'я України (НСЗУ). Використовуватися загальнотеоретичні методи, а також математико-статистичні методи досліджень, обробка інформації здійснювалась за допомогою стандартизованих програм статистичного аналізу.

За результатами проведених досліджень встановлено, що упродовж 2019-2025 рр. в Україні за е-Рецептами було відпущено 703 ЛЗ за міжнародними непатентованими назвами (МНН), що у перерахунку на торгові найменування дорівнювало значенню 6164 препарата. Всього, в аптечних закладах було погашено 83,4 млн штук е-Рецептів та відпущено 15,4 млрд добових доз препаратів. Держава відшкодувала аптечним закладам 21,76 млрд грн за 178,8 млн відпущених упаковок препаратів. Необхідно відмітити, що цей показник

планомірне збільшувався незважаючи на воєнний стан та фінансово-економічні негаразди в країні, які були обумовлені війною та залежністю від зовнішнього фінансування. За 3 квартали 2025 р. показник сум відшкодування дорівнював 6,42 млрд грн, що було у 9,43 раза більше, ніж дані 2019 р.. У 2022 р., який став для нашої країни переломним, показник відшкодування вартості ЛЗ за е-Рецептами дорівнювало значенню 2,45 млрд грн, що було на 67,81% більше, ніж дані попереднього 2021 р. (1,46 млрд грн). Крім цього, суттєве зростання зазначеного показника спостерігалось у 2024 р.. Так він дорівнював 5,85 млрд грн, що було на 48,85% вище, ніж дані попереднього 2024 р..

Аналіз охопив кількість погашених е-Рецептів та відпущених упаковок лікарських засобів у 2019–2025 рр. На відміну від суми компенсації вартості відпущених ЛЗ аптечними закладам, зазначені показники мали складний характер динаміки змін у часу. З 2019 р до 2021 р. мала місце планомірне зростання цих показників. Так, кількість упаковок ЛЗ зросла з 18,1 до 26,1 млн, тобто на 44,20%, а кількість погашених-Рецептів з 9,2 до 12,1 млн штук (на 31,52%). У перший рік війни спостерігалось зниження зазначених даних до 21,9 млн та 10,4 млн штук відповідно (-16,09% та -14,05% за показниками). Позитивним виглядає той факт, що вже у 2023 р. зазначені показники мали значення 26,8 (приріст 22,37% порівняно з даними 2022 р.) та 12,3 млн штук (приріст 18,27%). Зазначена тенденція зберіглась також й у наступному 2024 р.. Спостерігався приріст кількості відпущених за е-Рецептами на 15,29% (до 30,9 млн штук упаковок препаратів) та 14,63% (12,3 млн погашених е-Рецептів) відповідно. За даними на 05.11.2025 р. кількість відпущених упаковок ЛЗ дорівнювала 29,4 млн штук, а погашених в аптечних закладах е-Рецептів – 13,5млн штук.

Підсумовуючи результати поведеного аналізу можна стверджувати, що незважаючи на об'єктивні труднощі розвитку нашої країни та воєнні події, держава намагається виконати фінансові зобов'язання перед населення стосовно організації фармацевтичного забезпечення населення за державною програмою «Доступні ліки».